

**Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja
kestävän käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman
toteutusta ja seurantaa edistävä työryhmä 2006–2016**
(YM016:00/2007)

KOKOUSPÖYTÄKIRJA
18.8.2015

TYÖRYHMÄN KOKOUS 5/2015 (kokous 77)

Aika: Tiistai 9.6.2015, klo 9.00–11.00
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Pankkisali, 1. krs
Läsnä: Timo Tanninen, ympäristöministeriö (PJ)
 Ilkka Heikkinen, ympäristöministeriö (VPJ)
 Esko Hyvärinen, ympäristöministeriö
 Jari Salila, oikeusministeriö
 Lauri Taro, valtiovarainministeriö
 Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
 Katja Matveinen, maa- ja metsätalousministeriö
 Tuula Säämänen, Liikennevirasto
 Riikka Aaltonen, työ- ja elinkeinoministeriö
 Mika Honkanen, työ- ja elinkeinoministeriö
 Kirsi Törmäkangas, sosiaali- ja terveysministeriö
 Tomi Salo, Metsäteollisuus ry., Elinkeinoelämän keskusliitto
 Inka Musta, Metsäteollisuus ry.
 Liisa Pietola, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.
 Jaana Lehtimäki, Suomen Akatemia
 Leif Schulman, Helsingin yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo
 Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE
 Ipo Kuronen, Suomen luonnonsuojeluliitto
 Marko Svensberg, Suomen riistakeskus
 Laura Niskanen, ympäristöministeriö (siht.)
 Marja Pylvänäinen, SYKE (siht.)
 Paavo-Petri Ahonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
 Päivi Tikkakoski, ulkoasiainministeriö
 Mervi Heinonen, Metsähallitus
 Janne Kotiaho, Jyväskylän yliopisto (vierailija)
 Outi Honkatukia, valtiovarainministeriö (vierailija)

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen (YM) avasi kokouksen kello 9.04.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous 76, 12.5.2015) hyväksyttiin muutoksitta.

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

- Viime kokouksen jälkeen Suomeen on saatu uusi hallitus ja strateginen hallitusohjelma sekä uudet ministerit ja vastualueet. Strategisia painopisteitä ovat mm. biotalous ja puhtaat ratkaisut, joissa Suomessa on mahdollisuuksia. Tavoitteiden alla on kärkihankkeita, joista useita biotalouden alla, mm. ”puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä”, eli puukäyttöä pyritään lisäämään 15 milj. hakkuukuutiota; vesiluonto: ”vesistöt kuntoon” (kiertotalous, lannan hyötykäyttö, ravinteet pois vesistä); ruoantuotanto; luonnon monimuotoisuus -asiaa ”luontopolitiikkaa luottamuksella”, sisältää vapaaehtoisten keinojen käytön. Panoksia on leikattu luonnon monimuotoisuuden suojelusta. Kirjaus myös siitä, että Suomen itsenäisyyden juhluvuonna 2017 perustetaan uusi kansallispuisto.

- Laura Niskanen, YM esitteli lyhyesti CBD-notifikaatiot, jotka käsitellään kansainvälisten biodiversiteettiasioiden asiantuntijaryhmässä (liitteenä). Jos näistä on kysyttävää, ota yhteys Lauraan.
 - Maailman biodiversiteettipäivänä 22.5. pidettiin lajitietokeskuksen avajaisseminaari LUOMUSissa. Tilaisuus oli onnistunut. 120 osallistujaa. Digitalisaatio on eräs hallitusohjelman kärkihankkeista, lajitietokeskuksen perustaminen liittyy siihen. Toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin.

5. ELITE-työryhmän raportin luovutus (Janne Kotiaho, Jyväskylän yliopisto)

Elinympäristöjen tilan edistäminen Suomessa -työryhmän työ on saatu päätökseen. ELITE-työryhmän mietintö *Elinympäristöjen tilan edistäminen Suomessa – ELITE-työryhmän mietintö elinympäristöjen tilan edistämisen priorisointisuunnitelmaksi ja arvio suunnitelman kokonaiskustannuksista* -raportti luovutetaan tässä tilaisuudessa BD-seurantatyöryhmälle ja ympäristöministeriölle. Sitä ennen Janne Kotiaho esitteli ELITE-työtä ja tuloksia (esitys liitteenä).

Työryhmä sai 2 eriävää mielipidettä. Yhden MTK ry. ja Metsäteollisuus ry. ja toisen MMM, Metsähallitus/Metsätalous, Suomen metsäkeskus ja LUKE. Lisäksi jätettiin 3 täydentävää lausuntoa; Tapio Oy, Suomen luonnonsuojeluliitto, Janne Kotiaho.

Janne Kotiaho luovutti työryhmän raportin puheenjohtaja Timo Tanniselle ja ympäristöministeriölle. Tanninen kiitti mahtavasta tietopaketesta, eikä ihmetellyt että se on aiheuttanut valtavasti keskustelua, sillä asia on Suomessa uusi. Tanninen kiitteli siitä, että yhteisiä toimenpide-ehdotuksia saatiin aikaiseksi.

Raportti julkaistaan syksyllä Suomen ympäristö -sarjassa, nyt se on luettavissa YM:n tiedotteen kautta (eriävät mielipiteet ja täydentävät lausunnot ovat raportin liitteenä) [http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Tiedotteet/Elinymparistojen_tilan_edistaminen_turva\(33709\)](http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Tiedotteet/Elinymparistojen_tilan_edistaminen_turva(33709)).

Keskustelua

Keskusteltiin lyhyesti mm. lähtötilanteesta eli nykytilan arvioinnista, tilasta ennen heikennystä, joka aiheutti suurimmat erimielisyydet työryhmän sisällä, sekä mallin kansainvälisestä vertailtavuudesta.

6. Resurssimobilisaatio-asiantuntijaverkoston selvityksen esittely (Outi Honkatukia, VM)

Resurssimobilisaatioverkoston puheenjohtaja Outi Honkatukia esitteli selvitystä (esitys liitteenä). Verkoston toimikausi päättyy 30.6. Se ei hae jatkoaikaa, kokous vielä 9.6. Selvitys on nelisivuinen paperi. Se kattaa luonnon monimuotoisuus -strategian rahoitusvajeen, eli kansallisen toimenpideohjelman toteutuksen ja olemassa olevien resurssien erotuksen. Vajeen arvioidaan olevan 155 milj. euroa 2016–2020, eli noin 31 milj./vuosi. Suurimmat vajeet ovat sisävesiensuojelussa ja luonnonsuojelualuehankinnoissa ja -korvauksissa sekä laji- ja luontotyypisuojeleissa.

Asiantuntijaverkosto esittää, että arvio 105 toimenpiteen rahoitusvajeesta otetaan huomioon syyskuussa 2015 hallituksen valmistellessa esitystään vuosien 2016–2019 resursoinnista. Hyväksytyin toimenpideohjelman rahoittaminen on taustalla ja lähtökohtana. Selvitys luovutetaan ympäristöministeriölle ja BD-seurantatyöryhmälle juhannuksen jälkeen.

7. Lajisuojelelun toimintaohjelma (Esko Hyvärinen, YM)

Esko Hyvärinen loi katsauksen Lajisuojelelun toimintaohjelman tilanteeseen (esitys liitteenä). Lajisuojelelun toimintaohjelman työryhmä vastaa toimintaohjelman toimenpiteen 24 toteuttamista. Työryhmän työ on vielä kesken, joten työryhmä pyytää jatkoaikaa vuoden 2015 loppuun asti saattaakseen työnsä loppuun.

Lajisuojelelun toimintaohjelman alatyöryhmälle päätettiin myöntää jatkoaika vuoden 2015 loppuun asti.

Päätettiin myös pyytää Suomen Lajitietokeskuksen projektipäällikkö Kari Lahti esittelemään Lajitietokeskusta johonkin syksyn kokouksista. Linkki Lajitietokeskuksen portaaliin <http://laji.fi/>

8. Luonnonvaraselonteon päivitys (Mika Honkanen, TEM)

Mika Honkanen jakoi marraskuussa päivitetyn Valtioneuvoston luonnonvaraselonteon ”Älykäs ja vastuullinen luonnonvaratalous” linjausten päivitys eduskunnalle 2014 ja kertoi tiivistetysti selonteosta (2010 eduskunnalle luovutetun selonteon päivitys). Yksi selonteon pääviesteistä on, että suhteellista irtikytkentää (de-coupling) on tapahtunut 2000-luvulla. Visio on, että Suomi on vuonna 2050 kestävä luonnonvaratalouden edelläkävijä. Selonteossa luonnonvarat nähdään ekosysteemipalvelujen viitekehyksessä. (esitys liitteenä)

9. BD-strategian ja -toimintaohjelman väliarviointi (Ilkka Heikkinen, YM)

Väliarviointipohja (Excel) toteutetaan ns. liikennevalotavalla, jossa vihreä kuvaa toteutunutta, keltainen kesken olevaa ja punainen aloittamatonta tilaa. YM ja MMM, joilla paljon toimenpiteitä vastuullaan täyttävät taulukkoa ja tarjoavat Excel-työkalua muidenkin toimijoiden käyttöön. Taulukkoon päätettiin lisätä lisätietokenttä.

Tavoitteena on luoda kokonaiskuva toimintaohjelman toteutumisen tilanteesta, ei pilkkujen halkominen, sillä kyse on väliarvioinnista. Väliarviointi (lopputuote) tulee olemaan lyhyt kirjallinen raportti sisältäen taulukoita ja graafeja sekä joitakin toimenpide-ehdotuksia. Valmistumisajankohdaksi on esitetty marras-joulukuuta 2015. Tavoitteena on saada syksyn ensimmäiseen kokoukseen luonnos valmiiksi. Keskusteltiin taulukon käytännön täyttötyöstä yms. teknisistä asioista.

8. Muut asiat

Muita asioita ei tullut esille.

9. Seuraavat kokoukset

Keskiviikko 26.8. klo 9–11 YM. Kokouksessa sovitaan loppusyksyn kokousajat.

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

10. Kokouksen päättäminen

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen päätti kokouksen kello 10.58.

Puheenjohtaja Timo Tanninen

Sihteeri Marja Pylvänäinen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.